

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 546-2500

Vol. LXXII

Kaina 20 c

PIRMADIENIS — MONDAY, BALANDIS — APRIL 17, 1978

Nr. 89

"LKB Kronika" Nr. 31

Kova dėl koplytstulpio

Jau nėra vietos vienam pačių nuostabiausių liaudies kūrinių — Rūpintojėliui

18

(Tęsinys iš šeštadienio)

O tokio įsako prireikė todėl, kad po 1863 m. sukilimo užmestų sukilėlių artimieji pagal seną paprotį mirties ar kūno palaidojimo vietoje statė kryžius ir koplytstulpius. Jiems ne politika rūpėjo, o mirusių brolių ir sūnų amžinosios poilsio vietos pagerbimas. Bet caro valdžia neilgai draudė, nes Europoje kylanči nauja inteligentija vis revoliucingiau pasisako prieš despotiją ir Lietuvoje, o mokslininkai ir menininkai vis daugiau domisi senąja lietuvių kultūra. 1878 m. gruodžio 1 d. ir pakartotinai 1896 m. kovo 14 d. buvo išleisti nauji įstatymai, nedraudžiantys statyti religinių simbolių iš medžio prie kelių, laukuose ir kitur.

1910 m. M. K. Čiurlionis ir S. Čiurlionienė išleisdžia kritinių straipsnių rinkinį "Lietuvoje", kur, be kitko, rašoma: "... senų senovėje žmonės jau manė apie dailę... dailė, turinti pradžią žmogaus sieloje, augo kartu su juo ir plėtojosi kartu... Senose koplytelėse miega mūsų architektūra, juk iš ten turi kilti lietuvių trobesių ir rakandų stilius... ateitis irgi parodys, gal už šimto, gal už dviejų šimtų metų, jog plastiškoji lietuvių dailė turi savo šaknis tautos sieloje. Kame kaip kame, bet dailėje lietuviui turės įnešti Europos civilizacijai didelę nekasdienę dovaną". (Žr. t.p. V. 1969 m.), daugelio pasaulio etnografo, meno istorikų ir socialinių mokslų tyrinėtojų (įtrauktas ir į pasaulinį

Lansbergio "Čiurlionio dailė", V. 1976 m.).

Tautos siela, naujai pražydusi saulėčių ir kryžių žiedais krikščionybėje, viena tegali išlaikyti lietuvių krikščioniškoje dvasioje kartų estafetę. Lauku, mišku, vandeny, pievų ir namų palaiminimo kryžiai patys įdomiausi, poetiškesni, gausiausiai ornamentuoti, turtingiausi skulptūrinėmis grupėmis, turintys gilius dvasinius ryšius su seniausios mūsų kultūra. "Vienas iš pačių nuostabiausių liaudies kūrinių — Rūpintojėlis". (V. Rimkus. Liau-

dies kūryba. I t., 54 psl., V. 1969 m.), daugelio pasaulio etnografo, meno istorikų ir socialinių mokslų tyrinėtojų (įtrauktas ir į pasaulinį

Etnografijos atlasą) nuomone yra liaudies kūrybos šedevras. P. Galaunė, remdamasis daugumos mokslininkų nuomone, sako, kad liaudies skulptoriai pasirinko "tą momentą iš Kristaus kančios kelio, kai jis buvo uždarytas į kalėjimą" (Liaudies kūryba, I t.). Sėdintis, parėmęs ranka galvą, dažnai erkėčiuotas, jis pilnas ramybės, vienišas ir artimas; kiekvienam tikinčiam. Rūpintojėliui sukurta daug gražių eilių, jam išsakyti patys gražiausi poetų jausmai:

...Dievuli mano, argi mūsų
Tave prie kelio iš dangaus
Ar gal tos šviesios rudenio
Tave iš mūsų žemės
išsapanavo...
(V. Mykolaitis-Putinas
Rūpintojėlis
Rink. "Mano mėnėčiai", 1973 m.)

Kadangi šiu dienų lietuviško tarybinės visuomenės gana didelę dalį sudaro tikintieji, todėl ne nuostabu, kad ir dabar pagal seną ir labai reikšmingą tautos tradiciją prie sodybų, kapu ar kur kitur pasirodo gražūs koplytstulpiai ar ornamentuoti kryžiai. Vadinasi, liaudies tradicija gyva, reikia tik ją palaikyti ir puoselėti. Todėl labai skaudu kai tenka suiridurti su vietinė valdžios pareigūnų biurokratišku požiūriu į šį reiškinį.

(Bus daugiau)

Inkilo kėlimas

(V. Stanionio nuotrauka)

B. Gajauskas nuteistas

Vilnius. — Vakar gauta žinia iš ok. Lietuvos, kad B. Gajauskas Vilniuje "už šmeižimą sovietinės santvarkos ir slėpimą bei platinimą nelegalios spaudos" nuteistas 10 metų.

Susitarė su partizanų vadais

Dar es Salaam. — Rodezijos partizanų vadai Joshua Nkomo ir Robert Mugabe, kalbėdamiesi su Cyrus Vance sutiko derėtis su laikinąja Rodezijos mišria vyriausybe ir, gal būt, priims britų-amerikiečių planą. Sutinka pereinamuoju metu įsileisti Jungtinių Tautų dalinius ir britų komisinierius. Tik neaišku, ar su tuo sutiks Rodezijos dabartiniai valdovai.

Prezija. — Į Pietų Afrikos sostinę vakar atskrido valstybės sekretorius Vance ir britų užsienio reikalų ministras Owen. Šiandien jie žada būti Salisburio, Rodezijoje.

Rekordinis akcijų pardavimas

New Yorkas. — Penktadienį biržoje parduodamų akcijų skaičius pasiekė rekordą, parduota 52,280,000 akcijų. Senasis rekordas buvo 1976 vasario 20, kai pasiekė 44,500,000 akcijų. Akcijos kaina pakilo 19.92 punktu, pasiekė 795.13 punktu. Ekonomistai aiškina, kad tai ženklas, jog blogos žinios apie ūkinę padėtį baigia savo dienas.

Atstatytas ryšys su Voyager 2

Pasadena, Cal. — Inžinieriai džiaugiasi, kad pavyko atstatyti radijo ryšį su Voyager 2, raketą į Jupiterį ir Saturną.

New Yorkas. — General Electric pradėjo gaminti televizijos aparatus didžiuliais ekranais. Bus tris kartus didesni nei dabartiniai 25 inč. Jų kaina pradžioje bus apie 2,800 dol. Šiais metais tikimasi jų parduoti 125,000.

Izraelio rėmėjų mažėja

New Yorkas. — "NYT" ir CBS pravedė visuomenės opinijos tyrimą, kuris rodo, kad amerikiečių rėmimas Izraelio mažėja, o arabų truputį padidėjo. Spalio mėnesį Izraelio šalininkų buvo 54 proc., o balandžio mėnesį tik 43 proc. Arabų rėmėjų tada buvo 27 proc., šiandien 29 proc.

Išėjo iš banketo salės

Pekinas. — Pekiną lanko Somaliijos prezidentas Siad Barre. Jo garbei suruoštam banketė Kinijos vicepremjeras Li Hsien-nien savo kalboje užtakavo sovietus, paminėjo Afrikos Rago agresiją. Tada iš banketo salės demonstratyviai išėjo sovietų ir šėšių jų sąjungininkų ambasadoriai. Vėlesnė kalbėj Barre taip pat atakavo sovietus dėl "begėdiškos intervencijos" ir afrikiečių vidaus reikalus.

Deryboms neturės įtakos?

Maskva. — Sovietų Tass atsiliepė, kad neutrono bombos gaminto sulaikymas derybose dėl ginklų apribojimo neturės įtakos, ir derybų objektą neįeis.

Chicago kampelis

PROF. DR. JONAS PUZINAS

Balandžio 14 d., apie 2 val. dienos metu savo sodeyje Marquette Parke, Chicagoje, širdies smūgio išiktas, staiga ir netikėtai mirė a. a. Jonas Puzinas, archeologijos mokslų daktaras, universiteto profesorius, daugelio mokslinių studijų autorius, Liet. Enciklopedijos redaktorius, kultūros istorikas, visuomenės veikėjas, daugelio lietuviškų organizacijų narys ir vadovas.

Velionis buvo gimęs 1905. X. 1 Svaronių vs., Deltuvos valsčiuje, Ukmergės apskrityje. 1925 baigęs Ukmergės gimnaziją, ligi 1930 Lietuvos universitete Kaune studijavo lituanistinius mokslus. Juos baigęs, Švietimo ministerijos buvo išsiųstas į Heidelbergo universitetą Vokietijon, kur studijavo proistorę, lyginamąjį kalbų mokslą ir klasikinę archeologiją. 1934. VII. 5 apgynė disertaciją Lietuvos proistorės klausimais ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą, dirbo kaip dėstytojas Humanitarinių mokslų fakultete. 1939. VI. 13 apgynė habilitacinį darbą tema "Naujausių proistorinių tyrinėjimų duomenys" ir buvo pakeltas privadocentu, o po kelių mėnesių docentu. 1941. I. 1. paskiriamas profesorium. 1941 — 1944 m. fakulteto dekanas. 1941 — 1942 pavadavo Vilniaus universiteto rektorius.

Pasitraukęs į užsienį, 1945 — 1949 profesorius Pabaltijo u-t-e Pinnberge, 1947 — 1948 ėjo prorektorius ir lietuvių sektoriaus u-t-o rektorius pareigas. Velionis, dirbdamas Lietuvoje,

gyvai reikšėsi mūsų proistorės tyrimo darbe. Jis buvo pirmasis Lietuvos archeologas tikraja mokslinė (ne mėgėjiška) prasme, paruošė visą eilę jaunųjų archeologų. Lygiagrečiai parašė visą eilę archeologinių studijų, organizavo muziejus.

Išsivijoje jam nebuvo svetima ir visuomeninė bei kultūrinio darbo sritis. Gyvendamas Philadelphijoje, įsitraukė į "Liet. Enciklopedijos" redaktoriaus darbą, kartu paruošdamas jai daugybę mokslinių rašinių. Persikėles į Chicago, tęsė savo mokslinių studijų paruošimą, talkino mūsų kultūrinėms organizacijoms ir buvo visų lietuvių labai mėgiamas.

Su a. a. Joną Puziną mirštini 1949 profesorius Pabaltijo u-t-e Pinnberge, 1947 — 1948 ėjo prorektorius ir lietuvių sektoriaus u-t-o rektorius pareigas. Velionis, dirbdamas Lietuvoje,

Laidejamas šiandien.

Riaušės Madride

Madridas. — Minint 47-sias metines nuo Ispanijos karaliaus Juan Carlos senelio Alfonso XIII nuvertimo ir Antros respublikos paskelbimo, Madride buvo didelės demonstracijos ir kilo riaušės. Būpat atakavo sovietus dėl "begėdiškos intervencijos" ir afrikiečių vidaus reikalus.

Jeruzalė. — Izraelio užsienio reikalų ministras Moshe Dayan išpėjo JT gen. sekretorių Kurt Waldheimą, kad palestiniečiai neturi sugrįžti į pietinį Libaną, kur dabar kontroliuoja JT daliniai.

Bus Švietimo departamentas

Washingtonas. — Carteris parėšė Kongreso sudaryti atskirą Švietimo departamentą. Jis būtų atskirtas nuo Sveikatos, švietimo ir gerovės departamento, apimtų 164 švietimo programas. Metinis biudžetas būtų 17.5 bil. dolerių, turėtų 23,325 tarnautojus. I departamentą būtų įjungtos ir iš kitų departamentų gretimos programos, pvz., švietimo skyrius užjūry Gynybos departamento tarnautojų šeimoms. Veteranų švietimo programa liktų kaip buvo veteranų administracijos žinioje. Jeigu projektas praeitų, švietimo departamentas būtų tryliktas Washingtono.

Serga Mrs. Betty Ford

Pomona, Cal. — Mrs. Betty Ford, buvusio prezidento žmona, atsidūrė ligoninėje. Jos sūnus Steven taip paaiškino priežastį: ji turi imti vaistus, bet neįmanoma išvengti kiekvieną dieną susitikimų su žmonėmis, priėmimų ir išgėrimų, o vaistai ir alkoholis blogai mašosi. Tokia problema ištinka daugelį amerikiečių.

KALENDORIUS

Balandžio 17: Anicetas, Klara, Dravenis, Sigitas.

Balandžio 18: Apolonijus, Antijus, Svartas, Totilė.

Saulė teka 5:10, leidžias 6:32.

ORAS

Daugiausia apsiniaukus, 40 proc. galimybė lietaus, apie 50 laipsnių.

"Aušra" Nr. 9 (49)

Kodėl neleidžiama studijuoti

"Trūksta politinio sąmoningumo"

26

LIETUVOS TSR
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PREZIDIUMO PIRMININKUI
DRG. A. BARKAUSKUI

Pareiškimas

1976 m. vasarą mes — žemiau pasirašiusieji — už savo tautines bei religines pažiūras buvome pašalinti iš Vilniaus Vienuolio v. vid. mokyklos. Nekartą prievarta buvome nuvesti į saugumą ir miliciją. Mūsų persekiojimas tebesitęsia iki šios dienos. Įvairūs pareigūnai grasino, kad būsimė paimti į kariuomenę, o bet koks mokslas aukštojoje mokykloje bus užkirstas. Mes šiais gąsdinimais nepatikėjome, nes demokratiškiausia pasaulyje TSRS Konstitucija juk garantuoja visiems piliečiams teisę į mokslą. Todėl A. Mačiulionis ir A. Tučkus mėgino stoti į aukštąsias mokyklas. Mačiulionis nepaėjo konkurso, o Tučkus, sėkmingai išlaikęs egzaminus ir surinkęs reikiamą balų kiekį, į VVU Matematikos-mechanikos fakultetą nebuvo priimtas. Priežastys oficialiai nebuvo nurodytos, tačiau

rektorius drg. Kubilius pasirašė "Informacija iš aukštojo". V. Bogušius ir J. Sasnauskis, baigęsiems VIII vakarinę mokyklą, buvo duotos tokios charakteristikos su kuriomis jokia aukštoji mokykla nepriimtų studijuoti. Štai ištrauka iš vienos jų: "Mokinių trūksta politinio sąmoningumo (...), pažiūros į daugelį mūsų visuomenės reiškinų yra nesveikos nepagrįstos". O Mačiulionio charakteristika teigė, kad "mokinių neišsivadavęs nuo religinių prietarų". Tučkus vėliau bandė mokytis 31-joje technikos mokykloje, tačiau ir čia atkeliavo visagalingi "informacija iš aukštojo" — po poros dienų jis buvo pašalintas. Priežastis, anot direktoriaus pavaduotojo, — pamestas Tučkus pareiškė. Komentariai, kaip sakoma, nereikalingi...

Mes tapome tarybiniais piliečiais ne savo valia ir noru, o tik todėl, kad gimėme Lietuvoje. Tarybinė spauda tvirtina, kad tarnauti tarybinėje armijoje yra garbės dalykas, teikias kiekvienam jaunuoliui pasididžiavimo jausmą. Mes, deja, panašaus pasididžiavimo nejaučiame, nes tiek saugumas, tiek milicija jū-

Sekė kint atominius sprogdinimus

Washingtonas. — Valstybės departamentas tikrina pranešimus, kad prieš 13 metų CIA Himalajų kalnuose, Indijoje, buvo įrengusi slapta sekimo stotį sekti Kinijos atominius sprogdinimus ir raketų paleidimus. Dabar vienas žurnalas parašė, kad stoties įrengimai buvo palaidoti po sniego griūtimi. Sužinojo tada ir Indijos vyriausybė ir pareikalavo platesnį paaiškinimą. Žurnalo žodžiais, stotelėje buvo atominis mechanizmas. Dabar tas mechanizmas gali skleistis radio aktyvių medžiagų ir niega, o sniegas tirpdamas užterš į Gangą tekančius vandenį.

Etiopijos grasinimai

Nairobi. — Etiopija pagrasino invazija į Somalią, jei Ogaden teritorijoje tęsis ir toliau partizanų veikla. Etiopijos ambasadorius Kenijai Mengiste Desta, kalbėdamas vyriausybės vardu, minėjo, kad Somalią mušio lauke buvo cunūša, bet savo "ekspansionistinės politikos" nenori atsisakyti. Jei ir toliau taip bus, tai "mūsų vyks jau ne Etiopijos žemėje".

kinėjo mus, kad kariuomenė bus bausmė už mūsų įsitikinimus. Nežiūrint to, mes neatsisakome tarnauti tarybinėje armijoje. Mes tik prašome, kad paliktumėte mus tarnauti Lietuvoje. Tam yra priežasčių:

(Bus daugiau)

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

LAUKIA SPORTININKŲ
IS AUSTRALIJOS

Los Angeles sporto klubas "Banga" birželio gale laukia apie šimto Australijos lietuvių sportininkų-kijų. Jiems priimti ir suruošti su jais draugiškas rungtynes jau seniai ruošiamasi. Jų pagerbimui ruošiamas susipažinimo vakaras birželio 24 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Be to, numatoma kelionė į Disneyland ir kitos pramogos. Norime priimti juos lygiai taip nuoširdžiai, kaip australiečiai priėmė mūsų skautus.

Į Torontę vykstantis Pasaulio Lietuvių sporto žaidynės ruošiasi ir mūsų kelios sporto komandos. Išlaidos nemažos. Lėšoms sutelkti buvo suruoštas bulvinių vėdų — cepelinų ir sportiškų filmų balius, kuris atnešė šiek tiek pelno, bet daugiausia pinigų suaukojo susiparę lietuviai: L. Dainauskienė, O. Razutienė, Jaunimo stalas, E. Kairys, V. Gily, N. Kazlauskas ir J. Zemaitis, du paskutiniai jie paaugojo po šimtą dolerių.

Gegužės 27-29 d. Los Angeles slidininkai ruošia išskylą į Mammoth, kviečiami įjungti ir ne slidininkai, nes kalnuose labai smagu ir be slidžių.

Gegužės 31 d. 8 val. vakaro Los Angeles mieste tenisą žais V. Gerulaitis, bilietus įsigyti pas R. Mulokienę tel. 368-2032.

Visi los angeliečiai, kurie gali priimti svečių nakvynei, arba gali paremti pinigais, prašomi skambinti: R. Mulokui, R. Dabšui, A. Šekui arba V. Irlėnui 660-8671. V. Irl.

SOLISTĖ IS CHICAGOS

Balandžio 1 d. elegantiškoje Castaway restorano salėje Vanda Stankienė, visiems gerai pažįstama dainininkė, atliko skautų baliaus programą, sudainuodama: Valso garsai, Ar žinai, Kokios mėlynos akys, Rudens lapai, Čigonų berniukas ir bisui Prabėgo dienos tos.

Vanda, dainavusi Los Angeles inžinierių rengtame balijue prieš 10 metų, padarė didelę pažangą: gerai valdo balsą, įvesdama niuansų, taip, kad kiekviena daina skamba nauja spalva, scenoje laikosi labai natūraliai, laisvai ir sugeba pasiekti publiką. Tą parodė jos bisui dainuota "Prabėgo dienos tos", kur publika kartu su ja dainavo refrenus. Nesibijo ir linksmy repikų, kurios publika išjudina. Jos vertimai į lietuvių kalbą sklandūs, įdomūs, lyriški.

V. Stankienė galėtų lengvai viena atlikti gana ilgą programą ir publikai neatsibostų, ne vien tik savo dainomis, bet ir puikiu humoru, kurio mums taip trūksta.

Programą pravedė D. Mackialienė, paskaičiusi savo linksma eilėraštį iš skautų stovyklavietės gyvenimo, kur kiekvienas galėjo atpažinti save ir skaniai pasijuokti. Vėliau paskaitė linksmas A. Barono eiles apie šokus: "Malūną", "Mikitą" ir "Profesiją be klaidų". Iš publikos plojimų aiškiai jautėsi, kaip mes pasigendame sveiko humoro ir juoko.

Šis paskutinis skautų stovyklavietės komiteto ruoštas balius savo pasisekimu pralenkė visus kitus iki šiol buvusius, tai, žinoma, dėka V. Stankienės, kuri pritraukė daug publikos, taip pat padėka priklauso gerb. konsului V. Čekanauskui, A. Žaliūnui ir ypatinga padėka estui K. Laur, kuris turi akordeonų prekybą, 1053 No. Vine St., nes, suprasdama ir vertindama mūsų skautų veiklą, paskolino be jokio atlyginimo cordovox mūsų jaunam ir gabiam akordeonistui, akompanuotojui A. Stelmokui.

Balandžio 2 d. Šv. Kazimiero salėje įvyko Lietuvos Dukterų rengtoji "Popietė su Vanda

Stankiene ir Ažuolu Stelmoku". Stankienė vėl puikiai pasirodė, nors gal ir buvo pervargusi nuo šeštadienio vakaro. Iš publikos plojimų buvo galima puikiai suprasti, kaip jos mielai laukė ir kaip nenori nuo scenos paleisti. Pagaliau po dviejų biso dainų baigėsi los angeliečiams tikrai atmintina popietė. Ir ši kartą programai vadovavo D. Mackialienė, vykusiai paskaičiusi linksma fletjetoną. Dalila ir Van da tikrai išjudino žmones su savo humoristiškomis replikomis; juodvi puikiai viena kitą papildė.

Puikus ir akordeonistas A. Stelmokas, muzikalus, greitai pagaunąs dainininkės nuotaiką

Los Angeles prie Šv. Kazimiero par. mokyklos, stovi iš kairės: K. Karuza, sol. J. Čekanauskienė, gen. konsulas Vytautas Čekanauskas, A. Pažiūrienė ir A. Škirus. Nuotr. L. Briedžio

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

VLADAS RAMOJUS

GERAI PAMINETAS

Siemietinis "Draugo" romano konkurso laimėtojas rašytojas Anatolijus Kairys plačiai pristatytas skaitančiai visuomenei "Lietuvių Dienų" žurnalo š. m. kovo m. numeryje. Tikime, kad ir naujasis premijuotas romanas taip pat bus gerai perkamas. "Draugo" romano premijos iškilmė šventė jau čia pat, balandžio 23 d. Jaunimo centre.

PANEGYRIKA IR TIKROVĖ

Mūsų turistai, nuvažiuoję į okup. Lietuvą, kartais ją pamato gražesnę, negu tikrovėje yra. Štai dvi citatos apie Alytų, paimtos ne iš "buržuazinių nacionalistų", bet iš tarybinės spaudos. Pr. Vaitkus, nuvykęs į Lietuvą ir po ją pavazinėjęs, "Gimtojo krašto" korespondentui pareiškė: "Ypač mane nudžiugino Alytaus — dzūkų sostinės suklestėjimas. Ši miesta, kad ir gyvendamas Žemaitijoje, pažinojau anksčiau. Žinau, ten tebuvo apie 15,000 gyventojų. Dabar miestas erdvas, turintis, be centro, dar tris gyvenamuosius rajonus..." ("G. K". 1977 m. nr. 52).

Tuo tarpu okup. Lietuvoje leidžiamuose "Kultūros Baruose", jau žymiai rimtesniame komunistiniame žurnale, apie Alytų rašoma:

"Pravažiavę besiplojančios naujos miesto dalies pakraščius, įsukame prie menkutės autobuso stoties. Ji čia tartum suvaikėjęs senelis prie didžiulio jauno milžino. Toks pat išpūdis lydi mus ir toliau keliaujant į senąjį Alytų. Ką padarysi. Alytus tapo lyg kokių nevienalyčių organizmu. Ir ta disharmonija vis labiau ryškėja. Kodėl taip atsitiko?.. Mat, 1946 metais, sudarant Alytaus generalinio plano schemą, buvo namoma apie Birštono HE statybą ir jos patvankos išplitimą Alytaus ribose. Tad didelė senoji miesto dalis nuo to liko naujoms statyboms nerekomenduota. Tai svarbiausia priežastis, kad šiuo metu miestas tebesudaro neharmoningai augančio žmogau išpūdį, kurio viena kūno dalis, metams bėgant, beveik nesivysto, kita neproporcingai didėja..."

Sol. V. Stankienė ir rež. D. Mackialienė dalinasi išpūdžiais

ir tempą, malonu jo klausytis. Sekmadienio vakare skautų stovyklavietės komitetas ir Lietuvos Dukterys suruošė V. Stankienės ir A. Stelmokui jaunų pagerbimą, į kurį atsilankė nemaža Vandos draugų ir pažįstamų. Savo atsilankymu pagerbė ir konsulas V. Čekanauskas su ponija, paskaitininkė A. Zerr. V. Irl.

Los Angeles prie Šv. Kazimiero par. mokyklos, stovi iš kairės: K. Karuza, sol. J. Čekanauskienė, gen. konsulas Vytautas Čekanauskas, A. Pažiūrienė ir A. Škirus. Nuotr. L. Briedžio

KANADOS ŽINIOS

Hamilton, Ontario

ISVYKO KUN. L. JANUSKA

Kun. Liudas Januska, buv. Hamiltono AV parapijos vikaras, įstojo į pranciškonų ordina, apsidomamas laikinai Prisiškimo parapijos klebonijoje Torontė. E. Gudinskienės iniciatyva balandžio 27 d. buvo suruoštos išvykstančiam kunigui išleistuvės Jaunimo centre. Dalyvavo per 200 asmenų, o visi kalbėtojai apgailestavo, kad išvyksta, tačiau kartu linkėjo dar ilgai darbuotis Kristaus vynuogynė.

m., nr. 5, psl. 12 — 16).

Iš šių citatų matome, kad vienkia nuomonė apie Alytų naujaturisto, į Lietuvą nuvažiuojusio iš laisvų Vakarų, ir kitokia vietinio lietuvių šviesuolio, tikriausiai, mokslus baigusio jau sovietinėje santvarkoje.

AR JAU NEBEREIKALINGI?

J. Jasaitis "Draugo" š. m. balandžio 11 d. nr. svarsto naujų Lietuvių namų klausimą. Tokie namai turėtų būti pastatyti kur nors į pietvakarius nuo Chicago, nes "turime sutikti su gyvenimo tikrove, kad lietuviai išsikelia iš Chicago ir telkiasi pietvakariuose..." Tai tiesa, Bet J. Jasaitis straipsnio pabaiga neįtikėtina. Jis rašo: "Prisimintina, kad kiekvienai lietuvių namai, kuriuose vyko tautinė veikla, savo paskirtį atliko"... Taigi J. Jasaitis sprendimą bent aš taip suprantu: savo paskirtį jau atliko Jaunimo centras, neseniai atidaryti Šaulių namai, Lietuvos Vyčių salė, Tautiniai namai ir t. t., nes visi tie lietuviškos gyvybės židiniai yra Chicago miesto ribose.

Peskaitęs J. Jasaitis straipsnį, tuojau paskambinau Jaunimo centro direktoriui kun. A. Saulaitiui ir paklausiau, ar tikrai Jaunimo centras savo paskirtį jau atliko ir ar lietuviškoji veikla jame jau gesta? Kun. A. Saulaitis atsakė: "Priešingai, lietuviškoji veikla jaunimo centre didėja. Praėjusiais 1977 metais juo pasinaudojo žymiai daugiau lietuvių ir ypač jaunimo, negu prieš 10 metų. 1977 m. Jaunimo centras pasinaudojo net 80 organizacijų, čia buvo per 700 posėdžių bei susirinkimų, neskaitytų įvairių renginių, parodų ir t. t. Gaila tik, kad ateitininkai nesugebėjo išlaikyti savosios ramovės Jaunimo centre ir dėl to jų patalpas teko atiduoti kitiems naudoti".

Tokia tai tikrovė. Prieš organizuodami naujų namų statybą pietvakariuose nuo Chicago, nepamirštame padėti išsilaikyti ir Jaunimo centrui, kuris saugoja ne tik brangius turitus ateities lietuvių — dailininkų kūrinius, archyvus ir kt., bet kartu ir tebėra gyvybės prietiltis jaunimui išlikti lietuviui. Nemurškime jo į nuostolius, kol jame visa jėga tebeįksta tautinė gyvybė, kai paskutinių 10 metų bėgyje tiek pinigų sudėta rūmams praplėsti ir pagerinti.

"... Nors sakoma, kad dešimtajame penkmetėje Alytuje bus pastatyti kultūros namai, tačiau vargu ar juose rasis vietos kraštotyros muziejui. Juoba, kad muziejui yra parengtas projektas. Gaila, kad dėsiamą su pastato statyba, nes senieji garsieji Alytaus muziejus dabar susigrūdęs keliuose kambariuose, daugelis eksponatų neprieinami lankytojams. Gal dėl to kalti ir patys muziejininkai. Prisimenant Alytaus užuomazgą ir jo vaidmenį kovose su kryžiuočiais, reikėtų daugiau pagerbti ir vienintelį išlikusį šių kovų liudininką — pilikalnį, ne tik uždraudžiant savivališkas statybas, bet ir nugriunant greta esančias menkas vertes lūšles. Garbės reikalas sutvarkyti pilikalnio aplinką". ("Kultūros Barai", Vilnius, 1977

ATVYKSTA GRANDIS

Balandžio 23 d. į Hamiltoną atvyksta Chicago Grandis ir Scot Park gimnazijos salėje duos koncertą. Tai pirmas svečių pasirodymas mūsų kolonijoje, sukėlęs didelį susidomėjimą lietuvių tarpe.

MOTINOS DIENA

KLB Hamiltono ap. valdyba gegužės 14 d. ruošia motinos dieną. Minėjimas bus pradėtas šv. Mišiomis AV parapijos salėje ir tuoj po pamaldų įvyks akademija Jaunimo centre. Paskaitą skaitys Kristina Parėštytė, o meninę programą dalytiks Gyvataras ir liutauistinė mokykla. Dalyvaukime gausiai ir tuo pačiu pagerkime mirusias ir gyvas motinas.

KONCERTAS

Hamiltono tautinių šokių grupė Gyvataras balandžio 8 d. suruošė puikų koncertą, dalyvaujant visoms trim grupėms — vaikų, jaunų ir suaugusių, taigi per 100 šokėjų. Valandos programoje, be jokios pertraukos, keitėsi gyvatariečių veidai ir šokiai, sulaukdami stiprių katūčių iš 250 susirinkusių tėvelių ir svečių. Toks gausus dalyvavimas sustiprino moraliai ir materialiai Gyvataro veiklą, o ypač grupių mokytojus — M. Gudinską, J. Jokubynaitę, I. Jokubynienę ir vad. G. Breichmanienę.

TRUMPAI

— Toronto Lietuvos kankinių šventovėje susituokė hamiltonietis Arūnas — Antanas Jonikas su Eleonora Zubrickaite. Jaunieji apsigyveno Hamiltone. Laimingo gyvenimo.

— Mokyklų atostogų metu daug hamiltoniečių gražias dienas praleido Floridoje, kur mūsų kolonijos pensininkai turi taip pat įsigiję nuosavus namus.

— Svečias iš Australijos kun. A. Kemešis viešėjo kelėta savaitę Hamiltone.

— Lengva operacija padarė pirm. A. Patamsiui.

K. Baronas

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

Telef. — 337-1285

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisas:

700 North Michigan, Suite 409

Valandos pagal susitarimą

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00 — 3:30 val. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto.

Telef.: 434-2413

1490 A. W.

7150 S. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

ATOSTOGAUJAT CHICAGOJE?

Amerikos lietuviai labai mėgsta lankyti gimines. Chicagoje beveik kiekvienas turi giminių.

Būdami Chicagoje, aplankykite jūsų gerąjį draugą — dienraštį DRAUGĄ, kur galima pasiimti knygų iš didžiausio Amerikos rinkinio. Beveik visi leidėjai platina knygas per DRAUGĄ. Atvykite asmeniškai pasirinkti tą knygą, kurią seniai norėjote įsigyti. Matysite, pasiimsite ir rankas, peržiūrėsite ir įsitikinsite, ar norite pirkti.

Taipgi primename, kad šiuo laiku yra tęsiamas DRAUGO KNYGŲ ISPARDAVIMAS, kuris baigsis š. m. gegužės 1-mą dieną. Tai tikrai auksinė proga įsigyti visokių knygų — patogiai išdėstytų — už žymiai pigesnes kainas.

Be to, galėsite pasirinkti kokią dalykėlį iš čia esančių rankdarbių ar keramikos. Pasirinkimas tikrai didelis.

Atvykę į Chicago, neužmirškite aplankyti DRAUGO.

Adresas: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629, Telefonas LU 5-9500.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription Rates: \$33.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$31.00. Foreign countries \$34.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitarėmė už gautas prenumeras nesumėmė. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	\$33.00	\$19.00	\$15.00
Kitų JAV	31.00	18.00	13.00
Kanadoje	33.00	19.00	15.00
Užsienyje	34.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

* Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

* Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

* Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesumaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. K. G. BALUKAS

Akuterija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija.

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford

Medical Building) Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepia skambint 374-8004

Prilima ligonius pagal susitarimą.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

Marquette Medical Center

6122 So. Kedzie Avenue.

Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad.

8 iki 7:30 val. vakaro.

Šeštad. nuo 1 iki 3 val.

Pagal susitarimą.

Ofiso telef. WA 5-2670.

Resid. tel. WALbrook 5-3048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.

1:00 - 5:00 val. popiet., treč. ir šešt.

tik susitarus.

Valandos pagal susitarimą

Dr. Jonas G. BYLA-BYLAITIS

GALVOS IR STUBURO LIGOS

2358 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Tel. — 476-3409

Valandos pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir

ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt.

10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir

Emocinės ligos.

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akų ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt.

nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val.

vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofis. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS

DERMATOLOGIJA

CHIRURGIJA

5214 No. Western Avenue

1002 No. Western Avenue

Tel. atsakoma 12 valandų

489-4441 — 561-4605

Išlaidos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

BENDROJI MEDICINA

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7

Ukuryus treč. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: Olympe 2-4150

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Iškuryus trečdienius

Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

CENTRALIZUOTOS INFORMACIJOS REIKALAI

Lietuviškos politinės ir kultūrinės informacijos stiprinimo reikalu "Drauge" jau daug kartų esame rašę ir nurodę, kad informacija yra beveik vienintelis ginklas sveturių gyvenantiems lietuviams vesti kovą dėl Lietuvos laisvės. Sakėme, kad būtų labai pravartu tokių mūsų pagrindinių kovos ginklų turėti, jei tinkamai išlaikyti, kad jis būtų sveikas ir taiklus. Siūlėme ir kai kuriuos konkretesnius projektus sujungti dabar veikiančias mūsų informacijos mažytes institucijas ir surasti lėšų vieningos ir stiprios informacijos tarnybos išlaikymui.

Deja, tokie mūsų pasiūlymai vis būdavo tikslai, "šaukiančiojo tyruose balsas". Nė vienas iš mūsų veiksmų į juos neregavo, ne daug ir kas kitas apie tai spaudoje rašė. Pati informacija, kaip buvo suskaidyta, tokia ir liko, kaip buvo nevieninga, nesuderinta, kartais net pati sau prieštaraujanti — tokia ir liko ligi šių dienų.

Pažvelkime, kaip mes savo informaciją svetimiesiems šiuo metu tvarkome.

Pirmiausia — Lietuvos diplomatinė tarnyba. Jos informacija dėl įvairių priežasčių labai ribota, pastaruoju metu sumažėjusi. Iš vienos pusės ne nuo mūsų pareinančios aplinkybės diplomatinės veiklos riboja, iš kitos — pati diplomatinė, kurios žmonės yra pasiekę senesnio amžiaus, dėl šios priežasties ar dėl "svetos ramybės" savo veiklą apriboja. Nėra duomenų, kad diplomatinė tarnyba savo veiklą išplėstų, juo labiau, kad ji disponuoja labai mažomis lėšomis.

VLIKas informaciją svetimiečiams yra kiek daugiau išplėstęs. Jis turi savo Informacijos tarnybą, bet ne profesionalia, o mėgėjiškais pagrindais tvarkoma. Leidžia keliomis kalbomis informacinius biuletenius, kartais išspausdina kokią brošiūrą ar finansuoja didesnės apimties knygos išleidimą. Vliko teikiama periodinė informacija yra negreita, dažnai neaktuali. Ji turi menkus ryšius su pasauline spauda.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė savo politinės informacijos kaip ir neturi. Užtat JAV-bių Lietuvių Bendruomenė, kad ir neturėdama specialaus informacijos biuro ir apmokamo tarnautojo, šioje srityje nemažai padaro. Turime galvoje ligi šio laiko LB Visuomeninių reikalų tarnybos leistas lietuvių laisvės kovų metraščius — "The Violations of Human Rights in Soviet occupied Lithuania". Šie leidiniai yra profesionalio politikos mokslų dr. T. Remeikio moksliniu pagrindu paruošti, puikiai dokumentuoti visais požūriais tinkama informacinė medžiaga. (Gaila, kad šiais metais šis apie žmogaus teisių pažeidimą leidinis nebuvo išleistas, bet nenustojame vilkti, kad ir pavėluotai sulaukti).

Amerikos Lietuvių Taryba turi savo informacinę tarnybą ir šiam reikalui išlaiko nuolatini dalinai apmokamą tarnautoją. Leidžiamas mažas ir labai kuklus informacinis biuletenis ir tik-tik lietuvių kalba. Jo turinys grynai vietinio pobūdžio ir liečia beveik išimtinai tik lietuvių ryšius su amerikiečiais. Beveik nieko nėra apie Lietuvos rezistenciją, lietuvių savo tėvynėje dedamas pastangas, išsivaduoti, apsiribojama tik tam tikru asmenų, ypač pačių Altos vadovų asmeniniu kultu. Skelbiama dažniausiai tik žinios iš Altos gyvenimo, jos narių bei jų kėlonių kronika. Nuolatinis biuletenis svetimiečiams neleidžiamas. Jau seniai praėjo laikas, kai Altos informacinė tarnyba New Yorke

(LAICAS) savo laiku teikė planišias ir naudingas informacijas svetimiečiams, spausdino politinio turinio knygas. Tai ir beveik visos mūsų politinės informacijos balansas.

Iš paviršiaus žiūrint atrodo, kad informacija būtų plati, bet ją globoja kelios auklės. O kaip žmonių patarlė sako, kelių auklių auklėjamas kūdikis auga be nosies. Nė kiek nėra geriau ir su mūsų informacija.

Dirbant dienraščio redakcijoje ir stebint politinės informacijos darbą, dar ryškiau išryškėja, kaip mes blogai informuojame svetimiečių žmonių, mokslo institucijas, atskirus asmenis, besidomintius Lietuvos reikalais ar rašančius mokslo darbus.

Neturime nei moksliškai sutvarkyto politinio archyvo, nei pilnesnės bibliotekos, nei reikiamos nepriklausomos Lietuvos ar okupacijų metų įvykių dokumentacijos ir panašios medžiagos. Nepakankamai ir tik pripuola-mai tvarkomas svetimiečių informavimas apie Lietuvos pogrindžio veiklą, nėra ir pogrindžio medžiagos archyvo, aktualios iliustracinės medžiagos rinkinio.

Bėda svetimiečiams mokslo žmogui, kai jis bando ką nors apie Lietuvą rašyti. Tiesiog nežinia, kur jis turi kreiptis. O kaip kreiptis į kurį veiksnį, jo informacijos instituciją, paaiškėja, kai ji beveik nieko neturi. Toks informacijos ieškotojas mūsų yra gaminiojamas "nuo Ainošaus pas Kaipšio", kol pagaliau jis ką nors randa pas privatų kolekcionierių. Panašiais atvejais neretai mums už akių užbėga Sovietų įstaigos, pasiūlydamos savo paslaugas. Tai, žinoma, negerai. Galime savo visuomenės viduje žaisti, organizuoti ar reorganizuoti, bet nevalia tokiais ištyčiais pasirodyti prieš svetimuosius.

Kaip jau pradžioje rašinio minėjome, vieningos informacijos klausimą mes dar kartą keliamo, nes šis reikalas labai svarbus ir aktualus. Turėtumėm ir savo pasiūlymą.

Kažin ar nepasvarščius klausimo įsteigti vieną tvirtą lietuviškos informacijos tarnybą kad ir prie Lietuvos pauntintybės Washingtono. Atstovybė turi nuosavus rūmus, dar nepriklausomybės metais nupirktus. Rodos, kad atsirastų vietos, nes yra nepilnai išnaudojamų patalpų, kurias, gražiai atremontavus, visuomenei finansškai užtikrinus įstaigos išlaikymą, pasamdžius specialistą, būtų galima sutelkti visą mūsų veiksmų turimą informacinę medžiagą: Lietuvos diplomatinę įstaigų archyvą, nepriklausomos Lietuvos gyvenimą bei laimėjimus liečiančius dokumentus, statistinius ir kitokius leidinius, vokiškų nacių ir rusų bolševikų okupacijas vaizduojančią medžiagą, Lietuvos žmonių naikinimą bei trėmimus, (jų tarpe ir žydų žudymą įskaitant), būdingesnę mūsų periodiką, knygas ir brošiūras apie Lietuvą svetimiečių kalbomis, įvairių mūsų veiksmų dokumentus memorandumus, Lietuvą liečiančią vaizdinę medžiagą, senesnę ir dabartinę pogrindžio spaudą, pagaliau, einant dėsniu, kad reikia pažinti savo priešą, sovietinių įstaigų skleidžiamą medžiagą apie Lietuvą ir lietuvius.

Tokia informacijos įstaiga, veikianti Lietuvos pasiuntinybėje ar šalia jos, be abejonės sustiprėtų Lietuvos pasipriešinimo kovą, padėtų mūsų laisvės kovos akcijai, o drauge pakeltų nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybės orumą, iškeltų jos naudą, duotų jai darbą ir tuo būdu, gal būt, patarintų jos tęstinumą išlaikymui. b. kv.

BALTIEJI RŪMAI SUKLUPO BELGRADE

Niekas neabejoja, kad Helsinkio susitarimas išdavė Rytų Europos tautas Sovietų vergijon

Helsinkio vadinamas aktas — susitarimas ir 1977 m. rudenį Belgrade vykusioji tarptautinė konferencija net ir netikintiems "tamošiams" prapratė apaugusias akis, parodydama visiems, kokios "aukštos" moralės pasaulyje mes dar gyvename. "Human Events" savaitraštis savo IV. 1 numerioje tvirtina, kad "Carterio vyriausybės sukniubo, mėgindama savo naujai paskelbtą žmogaus teisių politiką ir sugebėjimą. Derėtis su Sovietais Amerikai paprasčiausiai nepavyko".

Kaip žinoma, 35-kių tautų atstovai, susirinkę Belgrade, mėgino patikrinti, kaip Helsinkio susitarimus pasirašiusieji vykdo duotus pažadus gerbti žmogaus teises jų kontroliuojamoje žemėje. O baigimasis Belgrado dokumentais visiškai neprisiminė, kad tuo svarbiu reikalu iš viso buvo kalbėtasi per šešis mėnesius. Lyg, kad ta tema visiškai nebūtų kieno nors kelta viešumon.

Nauji persekiojimai

Kai tik baigėsi Belgrado posėdžiai, Sovietai ir jų satelitai atpalaidavo visus varžtus, atnaujindami kiek sulėtintą disidentų persekiojimą ir areštus. "Amnesty International" sužinojo, kad Belgrado pasitarimų dienomis 14 Sovietų disidentų buvo numušta ir bepročių ligoninės. Tokie antihumaniški Sovietų vyriausybės veiksmai tęsiasi nežiūrint senesnių įvykių Pasaulio psichiatrų s-gos nutarimu, pasmerkusio Sovietus už šios priemonės naudojimą, kovojant prieš savo politinius priešus. Sakoma, kad Sovietų S-ga pasiryžusi nubraižyti 14-ka asmenų, pasi-priešinusių prieš prafajungų rekontroliuojamą žmonių išnaudojimą. Žinoma, kad priešintis prof. sąjungai yra lygu, kaip Sovietų vyriausybei.

Kaltas Goldbergas

Savaitraštis toliau primena, kad A. J. Goldbergas, JAV delegacijos vadovas Belgrade, dar prieš išvykdamas į Jugoslavijos sostinę, pareiškęs, kad "JAV ne-

BR. AUŠROTAS

muzikui Mstislav Rostropovičiui ir II-jo pasaulinio karo didvyriui generolui Petriui Grigorenko. Juodu abu yra žymūs kovotojai už žmogaus teises ir, kadangi juos buvo nepatogu uždaryti į bėgtonamį ar sunaikinti, tad buvo pasirinktas "pilietybės atėmimo" nužudymas. Juodu buvo pavadinami "ideologiniais išsigimėliais".

Vengrijoje

Prie šio suderinto komunistų režimais nepatenkintų asmenų puolimo taip pat prisidėjo ir Vengrijos diktatorius Janos Kadar. Sužinota, kad keturi žinomi krašte intelektualai buvo paty-lomis ištrėmti iš tėvynės.

Patvirtindamas šias žinias Vengrijos kultūros reik. ministras Imre Pozsgay užsienio žurnalistams suteikėme pasakalą, pripažino, kad "minėti keturi asmenys savo skelbiamomis mintimis priešinosi politikiškiems ir ideologiniams socializmo nuostatams".

Tačiau yra ir kita, tikroji tu asmenų ištrėmimo priežastis: jie registravo Vengrijos vyriausybės prieš žmoniškumą nusikaltimus. Jie taip pat su kitais 30-čia vengrų visuomenininkų pasirašė protestą prieš Čekoslovakijoje komunistų vykdomus nusikaltimus prieš žmoniškumą. Savaitraštis sako, kad "tuo būdu komunistų valdžios netiesiogiai pranešė Carteriui, kad jos visiškai nekrepia jokia dėmesio į Helsinkio susitarimus".

Kaltas Goldbergas

Savaitraštis toliau primena, kad A. J. Goldbergas, JAV delegacijos vadovas Belgrade, dar prieš išvykdamas į Jugoslavijos sostinę, pareiškęs, kad "JAV ne-

JAV. Valst. ambasadoriaus A. Goldbergo ir Sovietų S-gos atstovo J. Voronovo draugystė Belgrade dėtentis dvasoje.

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO KILMĖ, ISTORINĖ APŽVALGA

ATEITIES PERSPEKTYVOS

ST. DZIKAS

Be pasirodimo nepriklausomybės atstatymui, okupuotą slegiamos tautos informavimo ir vadovavimo kovai prieš okupantų užmačias, Vilkas siekė užmegzti ryšius ir su Vakarų pasauliu. Tam tikslui Vilkas Svedijoje turėjo savo atstovą AL Vokietaitį. Buvo siekta ir kitų kelių į Vakarus Vliko pareiškimams bei žinioms pertekti.

Kai, vokiečių frontui rytuose krinkant, okupantai siekė mobilizuoti Lietuvos vyrus karo tarnybai Vokietijoje, o ne Lietuvos sienoms nuo bolševikų invazijos ginti, Vilkas griežtai tam pasipriešino ir ta mobilizaciją nepasisekė. Buvo pasipriešinta ne tik norint apsaugoti Lietuvos jaunimą nuo beprasmo sunaikinimo, bet ir siekiant nepastatyti Lietuvos karinėje opozicijoje prieš Vakarus. Po 1944 m. balandžio mėn. Vliko narių areštų, likusieji laisvi nariai dar suskubo išleisti du pareiškimus: gegužės 25 d. ir rugsėjo 30 d., kai didžioji Lietuvos dalis jau buvo naujų okupantų — Sovietų armijos — rankose. Pirmuoju bandė paruošti tautų rezistencinei kovai, o antruoju buvo kreipiamasi į Vakarų valstybes, kad šios konkrečiais žygiais priverstų Sovietus respektuoti lietuvių tautos valią siekiant valstybės nepriklausomybės atstatymo. Šiais pareiškimais Vilkas pradėjo kovą prieš Sovietų Rusiją.

sieksianti susikurti su komunistų bloku". Taip pat primena, kad Goldbergas yra kairus liberalas, retai matas politinį priešą kairiųjų stovyklose. Kai Goldbergas mėgino laimėti JAV senatoriaus postą iš New Yorko valstijos, tai net ir demokratai jo nerėmė, neišvėrėdami šiam liberalui jokių vadovo privalumų. Na, bet jis tik Carteriui ir Belgrade, kad nesupyktų bolševikų.

Per visą konferencijos laiką A. J. Goldbergas niekada nepasakė jokios kalbos, kuria būtų išsiskyrę iš kitų JAV delegatų, kurie taip pat nepasirūpino jokiais principinėmis derybomis. Ir visas laimėjimas glūdi tame, kad "1980 m. 35-ki signatarai dar kartą susirinks Madride, Ispanijoje".

Vaisiai lygūs nuliui

Iš geros šimtinės konferencijai pateiktų rezoliucijų, liečiančių žmogaus teises ir jų neliečiamybę, konferencija nė vienos nepriėmė.

Daugelis delegatų buvo karčiai nepatenkinti JAV delegacijos laiki-sena. Taip pvz. Šveicarijos delegatas R. Bindshedler pareiškė, kad "konferencija pasisekė 1 proc. 99 proc. yra pralaimėjimas".

Ir tik viena mažutė Maltos delegacija turėjo drąsos priešintis Belgrade vykstančioms nesamoms užantspauduoti. Tos delegacijos atstovas Victor Gauci ketė dieną sulaukė jos užbaigimo, kad baigimais dokumentas būtų vienbalsiai visų priimtas. V. Gauci pasakė: "Šio suvažiavimo ir pasitarimų vaisiai yra lygūs nuliui".

Lygiai kaip ir kai kurių mūsų užsipyusių veikėjų ožiškas tvirtinimas, kad "ir mes Belgrade buvome išgirsti". Bet būti išklausi-vome ir išgirstam dar nereikia mažiausio laimėjimo.

GLOBOJA MENININKUS

Chicago savo tarnyboje turi 108 menininkus, o dar 345 samdomi apylinkių menininkams programoms, tuo būdu parūpinami darbai beveik 500-tams dailininkų, aktorų ir kitų menininkų. Atlyginimai — apie 8,500 dol. Tam gauta iš Darbo departamento 1.2 mil. dol.

— Volkswagenų Amerikoje 1970 m. buvo parduota 568,696, po to skaičius vis krito. 1977 m. parduota 260,704, o 1978 m. manoma parduos kiek daugiau.

JAV TECHNOLOGINIAI ĮSRADIMAI

Jų dalis tapo politinėmis aukomis

R. JABLONSKIS

Nun atominės bombos ligi šių dienų JAV mokslininkai su V. Vokietijos mokslininkų talka išvystė labai daug technologijos išradimų visose šakose. Labai ryški įtaka ne tik ginklavime, industrijos, susisiekimo, ryšių, bet ir amerikiečių gyvenimo raidoje.

Lotyniška patarlė sako: "Nori taikos, ruoškis karui". Bet prez. J. Carteris šio dėsno nepaiso. Kai kuriuos išradimus, turinčius gynybinės reikšmės kariuomenės ginklavime, neleidžia panaudoti. Kitiems lėšas tiek apkarpė, kad jų nepakanka numatytam ginklų kiekiui užsakyti. Tuo pažeidė JAV ginklavimo kokybę ir kiekybę bei mokslininkų įnašą technologiniams išvystymams.

1961 m. karo laivyno vadovybė, pasinaudojusi išvystytu greitlaivio pavyzdžiu Europoje, pradėjo jį pritaikyti kariniams reikalsams, nes jos ekspertai manė, kad patobulintas ir aprūpintas technologijos išradimais toks greitlaivis žymiai pakeltų karinio ir prekinio laivyno vertę. Turėtų tiek pat įtakos, kiek sprausminis motoras aviacijai.

SES greitlaivis plaukia 100 mylių greičiu per valandą. Tai gi prekybos laivyno vadovybė galvoja, kad būtų labai naudingas prekybos laivynui, nes su pilnu kriviu (žmonių ar gėrybių) Atlanto vandenyną perkrotytų per 36 val. Pritaikius jam technologinius pagerinimus, tikriausiai pasiektų dar didesį greitį.

SES greitlaivis plaukia vandens paviršiumi ant vadinamųjų "oro pagalvėlių". Jo pusiausvyrą ant vandens palaiko prie šonų pritaisyti "pelekai" — tvirtos sienelės. Kai laivas plaukia, "pelekai" (sienelės) įsmeigja į vandenį ir taip palaiko pusiausvyrą net bangotuose vandenyse.

Bandomasis 100 tonų laivas per valandą išvystė 89,48 mazgų — 103 myl. 3000 tonų maždaug 80 mazgų — apie 100 mylių. Laivyno specialistai pritaikė jam technologinius išradimus, kurie ne tik greitį padidino, bet ir jo manevravimą. Šie pagerinimai verčia kiek galint greičiau karo laivyną jais aprūpinti.

Taip mano ir ats. adm. E. Zumwalt. Jis teigia, kad SES greitlaivis būtų labai vertingas pakaitalas pasenusiems JAV karo laivams pakeisti. Jie tikėtų, jo manymu, Sovietų povandeniniams laivams medžioti.

Tačiau Carterio vyriausybė ir valstybės biudžeto vadovybė stabdo šių greitlaivių statybą biudžeto apkarpymais. Karo laivyno vadovybė laivų ir lėktuvų statybai reikalavo 12 bil. Bet nuo šios sumos buvo nukirpta 2,3 bil. Liko 9,7 bil. Taigi karo laivyno vadovybės užmojis buvo paverstas niekais. JAV toliau pasiliko karo laivų kokybę ir kiekybę užpakalyje Sovietų.

Biudžeto apkarpytojų poelgiu susirūpino House Appropriations komitetas. Jis žada gegužės mėn. nuosekliai patvirtinti 12 bil. biudžeto apkarpy-mą. Spėjama, kad komitetas gali padaryti teigiamų pakeitimų ir papildymų, nes apkarpy-mas ribamas su JAV saugumu ir pasaulio taika.

Technologiškai pagerintas B-1 bombonešis atsidūrė senų lėktuvų lauzė. Jo pavadinimas senas, bet buvo aprūpintas pažangiausių technologinių ginklų vimu ir tobuliausiais įrankiais. Galėjo nešioti branduolinius ar kitas raketas į tolimiausius taikinius pasaulyje. Gal būt, vienas pavojingiausių ir pažangiausių tokių lėktuvų pasauli-lyje.

Jo statyba buvo sulaukta taupant daugiau pinigų socialinėms pašalpoms, rašo L. Rukeyser. Tuo tarpu Sovietai dieną naktį kala ir tobulina pažangius ginklus ir jais ginkluoja savo didžiąją armiją bei Varšuvos sąjungos jėgas.

Sakotai technologijai vystyti išleista ir vis dar leidžiama daug bilijonų. Kai išvystymai tampa pavojingu ginklų, jie sulaukomi. Abejojimų ir svyravimų maišatyje atsidūrė neutroninė bomba. Kol kas jos likimas nenuspręstas. Ypač jos likimu susirūpino Europos valstybės, nes jos sutramdytų Maskvą su satelitais nuo žygio laisvąją Europos dalį pavergti, kad nebūtų sunaikintos žmonių teisės ir laisvės, dėl kurių buvo kovota Helsinkyje ir Belgrade.

"Nusiraminkite taikos mylėtojai", rašo L. Rukeyser, "gamybos išlaidos bus Carterio pastoviai mažinamos, o socialinės pašalpos kasdien didinamos. Prezidentas tuo mėgina apsidrausti perrinkimą antrajam terminui. Kelionė į Afriką irgi daugiau tarnavo šiam tikslui".

— Nusidant tylėjimu, kada reiktų protestuoti, padaro iš žmonių bailius.

Abraham Lincoln

2. Griūvančioje Vokietijoje

Sovietų kariuomenei 1944 rudenį okupavus visą Lietuvą, ir paskirtai delegatūrai krašte neišlikus, Vliko darbas tęsė jo delegatūrai Berlyne, vėliau persigarnizavusi ir pradėjusi veikti, kaip Vilkas, nes visam Vlikui persikelti į Vakarus, kaip žinoma, nepavyko.

Vliko delegatūros 1944.10.3 posėdyje buvo kons-tatota, kad Vokietijai pralaimėjus, Vakarų ir Sovietų susidūrimas bus neišvengiamas ir kad Atlanto Chartos principai turės būti taikomi mažoms, karo sukūrin įtraukoms tautoms, taigi ir Lietuvai. 1944.10.7 buvo paskirti Vliko atstovai Paryžiuje, Vienoje, Baden-Badene ir Wuertemberge ir apie tai per Lietuvos atstovus buvo pranešta Londonui ir Washingtonui.

Vieši Vliko žygiai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalui tapo įmanomi tik Vokietijai kapitu-liavus. Jau pirmajame savo memorandume gen. Eisenhoweriui Vilkas prisistatė, kaip vienintelė politinė ir rezistencinė Lietuvos atstovybė tremty. Jame taip pat plačiai išdėstė Lietuvos bylą. 1945.7.5 posėdyje buvo sudarytas išsamus darbo planas, kurio pagrindinė dalis — pasirodymas taikos konferencijai — negalėjo būti panaudota, nes konferencija niekas neįvyko.

Ryšium su Potsdamo konferencija, Vilkas 1945.7.10 pasiuntė išsamų memorandumą Lietuvos reikalui JAV prezidentui ir D. Britanijos min. pirmininkui. Jame buvo prašoma nepripažinti prievartinio Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą ir pareikalauti, kad Sovietai tuojau atitrauktų karines pajėgas iš Lietuvos bei leistų lietuvių tautai atstatyti suverenines valstybės institucijas. Taip pat buvo sutarta nedelsiant kreiptis su peticija į Popiežių ir pasiūsti atsisaukimas: akademikų — į pasaulio aukštąsias mokyklas, studentijos — į pasaulio akademinį jaunimą, o taip pat ir kitas įtakingas laisvojo pasaulio organizacijas. Reikia pa-

brėžti, kad liepos 10 d. memorandume pirmą kartą iš pačių lietuvių pusės Vakarų valstybių galvoms buvo pareikšta, kad 1939 rugpjūčio 23 ir spalio 28 d. Nacių - Sovietų sutartimis jų buvo nutarta Lietuvą ir kitas Vidurio Europos sritis tarp savęs pasidalinti ir kad tas susitarimas, nusikaltant prieš tarptautinės teisės principus ir įsipareigojimus, buvo įvykdytas.

Dviem memorandumais (1946.10.30 ir 1947.10.6) Jungtinėms Tautoms, greta reikalavimo, kad ši institucija priverstų Sovietus sulaukyti lietuvių tautos naikini-mą teroro ir deportacijų priemonėmis, buvo keliamas taip pat ir neteisėto Lietuvos įjungimo į Sov. Sąjungą klausimas. Nepriklausomybės atstatymo reikalavimas buvo ypatingai pabrėžtas Vliko 1950.11.15 memorandume J. Tautoms, kur, tarp kita ko, sakoma: "Netenka nė priminti, kad lietuvių tauta, suvokdama savo teisę į laisvę, niekad neatsisakys valstybinės nepriklausomybės ir visomis priemonėmis kovos prieš svetimųjų dominavimą."

Pirmas asmeninis Vliko vadovybės kontaktas su JAV užsienio politikos vadovais įvyko 1949 metų gegužės mėn., kai Vliko pirm. prel. M. Krupavičius ir Vykdomosios Tarybos pirm. V. Sidzikauskas, lydimi Lietuvos atstovo Washingtono J. Zadeikio, atsilankė Valstybės Departamente. Vizitas, žinoma, JAV politi-kos Sovietų atžvilgiu nepakeitė, tačiau prisimenant, kad tai įvyko pačiame šaltojo karo įkarštyje, jis buvo reikšmingas ir parodė Amerikos prielankumą lietuvių tautos siekiamas atstatyti nepriklausomą Lietuvą.

Antras, panašus pobūdžio atsilankymas Valsty-bės departamente įvyko 1954 metais, kai Vliko pirm. M. Krupavičius antrą kartą atvyko į JAV. Kai Vilkas buvo perkeltas į JAV, jo pirmininkų vizitai Valstybės departamente vykdavo pagal reikalą periodiškai.

(Bus daugiau)

KETVIRTAS PERSODINIMAS

Išpūdžiai iš St. Petersburgo

Taip pavadinau šį straipsnį, nes išpūdžiai besikeliančių lietuvių į kurortines šio krašto vietas 45 metų laikotarpį, kada tie pa-nukelia stebėtojo mintis į 1944-tys lietuviai kūrėsi įvairiose Vo-kietijos ir Austrijos vietose. Man tuo metu teko rūpintis Leipzigo lietuvių bažnytiniais reikalais. Ten sunkiose aplinkybėse rengė-me Vasario 16-tos minėjimą bei statėme platesnio veikimo gaires netolima ateityje, jei karas ilgiau užsitęstų.

Laimė Vokietijos kapituliacija įvyko už kelių mėnesių ir tautie-čių persigrupavimas vyko žymiai laisvesnėse sąlygose stovyklų for-ma visose nugalėtos Vokietijos zo-rose. Tose sąlygose teko organi-zuoti bažnytinį gyvenimą Ha-nau stovykloje. Tai buvo antras kūrmasis.

Trečias lietuvių persodinimas vyko po ketverių metų, kai jų dauguma kėlėsi už Atlanto į nau-ją žemyną. Jau 1946 metais man teko gyventi Chicago apylinkėje, stebėti ir ne vienam pagelbėti jų kūrmosi pradžioje. Senos lietuvių kolonijos ir kultūriniai centrai buvo tie žiniai, prie kurių glau-dėsi naujieji ateiviai.

Spaudos žinios apie St. Peters-burgo lietuvių bendruomenę ir kasdien didėjančių lietuvių skaičių rodo ne kokį eil'ni paskirų asme-nų ar šeimų vykimą į šiltus kraš-tus. Tai galima pavadinti ketvir-tuoju persodinimu tų tūkstančių asmenų, besikuriančių įvairiose Floridos vietovėse. Žinoma, šis vyksmas laisvas, žmonės pensijos amžiuje, ne visuotinis, nes daug kam gal aplinkybės neleidžia pa-likti senas gyvenvietes.

Savo artimų giminių Uršulės ir Vlado Eidiečių globoje per 15 die-nų St. Petersburgo apylinkėje tu-rėjau progą iš arčiau pažinti šią lietuvių koloniją ir susidaryti kai kuriuos išpūdžius.

St. Peterburge visas lietuvių kultūrinis ir tautinis veikimas su-kasi klubo apimtyje. Sekmadie-niais programa prasideda svetim-taučių bažnyčioje. Misijos klebo-na kun. T. Degutis darniai pra-veda pamaldas su skelbimais, liečiančiais parapijos ir klubo rei-kalus. Giedamos lietuviškos Mi-šios ir giesmės. Pulkim ant kelių, Mar'ja, Marija ir kt. giesmės ke-lių šimtų asmenų, unisonu gie-damos, dar nepaprastai gili i-spūdi. Lygis buvo toks, kad ne-buvo abejonės, jog daugelis bal-sų yra lavinti ansambliuose ar ki-tuose muzikos kolektyvuose. Po pamaldų visi skuba į klubo pa-talpas. Visi ten turi pietus kartu. Po to trumpa einau re'kalų ap-žvalga, svečių, atvykusių iš kitur atostogauti, supažindinimas. Linksmai dalis ir keli šokiai. Kalbėtojai atlieka skelbimus tai-sykl'ngai lietuvių kalba. Choro ar oktetų pasirodymas scenoje yra taip pat aukšto meninio lygio.

Sis glaudus bendradarbiavimas tarp klubo tautinių, kultūrinių ir religinių reikalų iš viršaus atro-do labai idealus. Bet teko išgirsti ir nusiskundimų bei nesklandu-mų. Visų pirma nesutarimas dėl pamaldų laiko. Suprantama, kad misijos klebonas turi rūpintis ti-kinčiųjų dvasiniais re'kalais, kad kuo didesiam žmonių skaičiui būtų patogiam sekmadienį iš-klaisyti šv. Mišias, reikia atsi-žvelgti į administracijos pagėda-vimus tos bažnyčios, kurios pa-stogėje vyksta pamaldos ir t.t. Tuo tarpu yra dalis lietuvių, ku-rie nenkai žino bažnyčios reika-lavimus, ar net kitos ideologijos mėginančių statyti klubo reika-lus p'rmoje vietoje. Ir taip įvyksta nuomonių susikirtimas.

Girdėjau iš sakyklos skelbimų eilėje, kad misijos klebonas iš pa-rapinio išdo tegaua tik 40 dol. nuomai užmokėti ir išsilaikymui paima 25 dol savaitėje. Jei imty-pilnai priklausančių atlyginimą, tai, esą, parapija bankrutuotų. Iš kitos pusės, ten lietuviai yra labai dosnūs klubo eikalams. Mačiau

ilgą sąrašą "šimtininkų", kurie tiek ir daugiau įmokeję garbės nario mokesčių, nekalbant apie į-vairias aukas paskiriems tauti-niams ir kultūriniais reikalams. Turint galvoje, kad daugumas šios kolonijos gyventojų yra gra-žių namų savininkai, gauna pen-sijas, kai kurie turi motelius ir t.t., jų yra šimtai misijos ribose, to-dėl turėtų pareigą duoti išlaiky-mą juos aptamaujančiam kunigui, kaip yra amerikiečių parapi-jose: mėnesinė alga, aprūpinimas transportacija, maistas ir patal-pos. Šios šalies vyskupai yra jaut-rūs ir atsakingi, kad jų vyskupi-jose pilną darbą atliekų kun'gai gautų minimalinį atlyginimą iš parapijos. Jei jos to nepajėgia, darbuotojai yra išlaikomi pačios vyskupijos.

Lietuviai pranc'žonai nėra turtiniai. Jų daugumas yra taip pat imigrantai. Jų provincija fi-nansuoja kai kurias kultūrinės istaigas. St. Petersburgo kleboni-ja - rezidencija yra įsigyta su d'lede paskola. Taigi būtų netei-singa tikėtis, kad bendruomenės dvasinį aptarnavimą jie subsid-i-uotų.

Besikuriančios naujos lietuvių pensin'kų kolonijos gali turėti savo tarpe keletą ar net keliolika kunigų pensininkų. St. Petersburgo yra kun. J. Gasiūnas, prel. J. Balkūnas. Supratau, kad jie mie-lai atlieka vieną kitą patarnavi-mą. Prel. Balkūnas net ruošia ekskursiją į šv. Žemę. Tačiau jie patys yra pensininkai. Po metų tarnavimo vienai ar kitaip vysku-pijai dėl amžiaus ar nesveikatos yra atleidžiami iš darbo ir gali gyventi kur patinka. Yra ž'noma, kad kai kurie vyskupai net jiems draudžia, pensijose esant, imtis darbo, nes, jei jis taptų ligoniū ar invalidu, vyskupo atsakomybė juo rūpintis.

Prie viso to dar re'kia žinoti, kad katalikų Bažnyčios struktūroje bent kurioje šalyje vyskupas yra bažnytinis vadovas visokių tauty-bių ir rasų jo vyskupijos ribose.

JAV LB VID. VAK. APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

JAV Lietuvių Bendruomenę sudaro 10 apygardų su 80 apy-linkių. Viena iš tų dešimties yra Vidurio Vakarų apygarda. Apygardos reikalams tvarkyti yra apygardos suvažiavimas ir apygardos valdyba. Apygardos suvažiavimą sudaro apygardai priklausančių apylinkių valdybų pirmininkai, apylinkių valdybų nariai, veikiančių komisijų pir-mininkai, apygardos valdybos bei apygardos kontrolės komisi-jos nariai ir apylinkių atstovai, rinkti apylinkės susirinkimo po vieną nuo 50 apylinkėje regis-truotų lietuvių. Apygardos su-važiavimus išklauso apygardos valdybos veiklos ir finansų apy-skaitas ir kontrolės komisijos aktus.

Šiemet Vidurio Vakarų apy-gardos suvažiavimas įvyks ge-gužės 14 d., sekmadienį, Jau-nimo centro apatinėje salėje. Registracijos pradžia 9:30 val.

Jie turi pareigas padėti kaip pvz. Vietnamo pabėgėlių kurdinimui. Wheelingo vyskupijoje aukos bu-vo renkamos potvynio aukoms ir t.t. Tačiau visi Bažnyčios nariai turi pareigą remti savo vyskupi-jos projektus.

Esu įsitikinęs, kad šiuo būdu užsirekomendavusi lietuvių bendruomenė bet kurios vyskupijos ribose nebūtų diskriminuojama. Priešingai, parapijų administra-toriai net varžytųsi ir be nuomos mokesčių mielai priimtų tautinę grupę turėti pamaldas jų patal-pose.

Konkrečiau, man esant klebo-nu eilę metų amerikiečių parapi-jose, yra gerai žinoma proporcija, kur turi būti reikalaujama iš pa-rykuriu narių, atliekant pareigas Bažnyčiai, būtent penki proc. pra-šmi skirti kulto reikalams nuo kiekvieno asmens pajamų ir kiti penki tautiniams ir labdarybės re'kalams.

Kun. Albinas Martis
Belle. r.V.

MOSŲ KOLONIJOSE

Lemont, Ill.

NAUJA LEMONTO, ILL. LB APYLINKĖS VALDYBA

Naujai išrinkta Lemonto LB valdyba posėdžiavo balandžio 6 dieną. Naujoji valdyba pa-siskirstė pareigomis: pirm. Vy-tautas Kamantas, vicepirm. Ro-mas Burba, prot. ir spaudos in-formacijų sekretorė Agnė Kati-liškytė, raštų ir korespondenci-jos sekretorė Vilija Kerelytė, iždin. Algis Kazlauskas, iždi-ninko padėjėjas Vytenis Milū-nas, nariai Milda Povilaitienė, Vitalis Umbrasas ir Romas Ra-čiūnas. Naujoji valdyba nuo-širdžiai dėkoja praėjusioje val-dyboje buvusiems nariams Vy-tautui Soliūniui, Romui Kronui, jr., Juozui Ivanauskui ir Silvi-jai Breimerienei už visą jų dar-bą ir pasiaukojimą.

Svarbiausias naujosios valdy-bos darbas buvo sustatyti atei-nančių metų veiklą. Darbų daug, bet su visos apylinkės pagalba, tikimasi visus sėkmin-gai atlikti. Atstovai dalyvaus Vidurio Vakarų apygardos at-stovų suvažiavime, planuojame suruošti birželio trėmimams pa-minėti Mišias Holy Family vi-loj, birželio 11 d. Valdyba taip pat ruošiasi Pasaulio Lietuvių dienoms Toronte ir ragina vi-sus apylinkės narius dalyvauti. Lemonto apylinkėje lietuvių jaunimas aktyvus. Veikia tau-tinių šokių grupė "Spindulys", kuri nesenai suruošė savo pir-mąjį balį. Taip pat veikia skautų ir ateitininkų būreliai, net sporto klubas, kuris ruošiasi siųsti dvi tinklinio komandas į Toronto sporto žaidynes.

A. Katiliškytė

Worcester. Mass.

PAVASARINIS KONCERTAS

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa balandžio 29 d., šeštadie-nį, 7 val. vak. Maironio Parke rengia pavasarinį koncertą su vakariene. Programą atliks Trio - kvartetas "Paslaptis" iš Hartfordo, Conn., vadovauja-mas muziko Jurgio Petkaičio. Jis pats ir akompanuoja. Kvar-tetą sudaro I. Petkaitienė, G. Aleksandravičienė, S. Alienė ir Alis. Repertuarą sudaro labai populiarios dainos. Koncertas prasidės punktučiai 7 val. Po koncerto šaulės pavaišins pui-kia, lietuviška vakariene. Po vakarienos šokiai, grojant ge-ram orkestrui. Bilietai gauna-mi pas šaulius. Kviečiami ne tik vietos, bet ir apylinkės ko-lonijų lietuviai atsilankyti ir linksmai vakarą praleisti.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS PIETŲS

Aušros Vartų lituanistinės mokyklos tėvų komitetas ge-gužės 7 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Maironio Parke rengia pie-tus su programa, kurią atliks mokiniai. Skanūs pietus pa-gamins mokinių mamytės, to-dėl nė vienas šeimai nereikės gaminti namuose. Visi būsite pavaišinti Maironio Parke ir savo atsilankymu paremsite li-tuanistinę mokyklą. Tėvų ko-mitetas kviečia lietuvišką visuo-menę gausiai atsilankyti, kad jaunimas pamatytų, kaip mes jų pastangas vertiname. Ypa-tingai jaunosios šeimos, nepa-tinękite atvežti vaikūnus.

J. M.

ryto. Suvažiavimo darbotvarkė yra numatyta: atidarymas, in-vokacija, sveikinimai, darbo ko-misijų sudarymas, PLB valdy-bos pirmininko Br. Nainio, JAV LB krašto valdybos vicepirmi-ninko M. Jakačio, apygardos valdybos, kontrolės komisijos, JAV LB Vidurio Vakarų apy-gardos komiteto pasauliečių tei-sėms apsaugoti šv. Kazimiero kapinėse pirmininko Alg. Regio pranešimai, diskusijos dėl pra-nešimų, apylinkių valdybų pir-mininkų pranešimai ir diskusi-jos, klausimai ir sumanymai, rezoliucijų priėmimas.

Šioje apygardoje veikia 15 apylinkių, iš kurių kasmet su-važiuoja 110-115 demokrati-nių būdu rinktų apylinkių atstovų svarstyti apygardos reikalų, pa-reikšti savo pageidavimų ar ne-pasitenkinimų bei nustatyti atei-

ties veiklos planus. Apygardos valdyba kviečia Chicago ir apy-linkių lietuvių atvykti ir būti suvažiavimo svečiais.

K. Laukaitis

GAISRAS

Plastikinių medžiagų fabrike Corden Oil, Calumet mieste, kilo gaisras. Sudegė apie trečdalis įmonės. Nuostolių apie milijo-nas dolerių.

NAUJI UGNIAGESIAI

Chicago ugniagesybos depar-tamentas paskleidė lapelius su aiškinimais, kad ieško naujų ugniagesių iš jaunų negrų ir lotynų Amerikos imigrantų.

— Mąstymas panašus į my-lėjimą ir mirimą. Kiekvienas iš mūsų privalome jį atlikti patiems sau. Josiah Royce

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1978 m. balandžio 14 d. mirė mūsų mylimas vyras, tėvas, uoš-vis ir senelis

PROF. DR. JONAS PUZINAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 29 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Konstancija (Vaba-laitė), 2 dukterys Aldona Cepėnienė, žentas Vytautas ir živi-lė Tamošiūnienė, žentas Rimvydas, sūnus Algimantas, marti Viltė (Romanaukaitė), 8 anūkai, kiti giminės, draugai ir pa-žįstami.

Velionio palaiką šeštadienį, 5 val. po pietų pašarvot Marquette Funeral Home (Petkaus) koplyčioje, 2533 West 71st St. Sekmadienį jie pervežti į Jaunimo centrą, 5620 South Claremont Ave. ir bus pašarvoti didžiojoje salėje, kur 7 val. vakare įvyks atsisveikinimo akademija, ruošiamą lietuvių or-ganizacijų.

Laidojamas pirmadienį, balandžio 17 d. 10 val. ryto Jau-nimo centre bus atlaikytos už velionio sielą gedulingos pamal-dos, po kurių kinas bus palydėtas į Liet. tautines kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįsta-mus laidotuves dalyvauti.

Nuliūdę: žmona, sūnus, dukterys, marti, ženai ir vaikaičiai. Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus, telef. 476-2345.

Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos Tarybos Pirmininkui

A. + A. Prof. dr. JONUI PUZINUI

mirus, jo ŽMONAI, DUKROMS, SŪNUMS ir kitiems giminėms bei artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla

Zymiam lietuvių kultūros ir švietimo darbuotojui, Pedagoginio Lituanistikos Instituto rektoriui

A. + A. Prof. dr. JONUI PUZINUI mirus,

širdingiausią užuojautą jo ŠEIMAI, ARTIMIESIEMS ir visiems jo BENDRADARBIAMS reiškia

J.A.V. L.B. Švietimo Taryba

Mielam

A. + A. Prof. dr. JONUI PUZINUI mirus,

žmonai KONSTANCIJAI, dukroms ALDONAI, ŽIVILEI ir sūnui ALGIMANTUI su šeimomis reiškiamė nuošir-džią užuojautą.

Danutė ir Kostas Ostrauskai
Prima, Aleksas ir Danutė Vaskečiai

Per anksti anapus iškeliavus

A. + A. ALBINUI NEVIERAI,

liūdesyje pasiilkusius žmoną ONĄ, dukras ALBINĄ, JO-ANĄ, ANNA RUTH, sūnų POVLĄ, jų šeimas ir kitus giminės nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Milda ir Stasys Varekojai
Kostas Varekoja

DRAUGAS, pirmadienis, 1978 m. balandžio mėn, 17 d.

5

Penkerių Metų Mirties

Sukaktis

Faustus Stundžia

Jau suėjo penkeri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą ir tėvą, kurio netekome 1973 m. bal. 16 dieną.

Nors laikas tesiasi, bet mes jo negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atšaušamos balandžio 23 d. T. Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiame visus — giminės, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Fausto Stundžios sielą.

Nuliūdę: žmona Bronė, sūnus Viktoras ir Kazimieras, dukrė Kristina

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

P E T K U S

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St.

Tel. Grovenhill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero TOWNHALL 3-2108-9

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-3401

STEPONAS G. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET Tel. Republic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

APLINK MUS

CHICAGOS ŽINIOS

STAIGI MIRTIS

× Lietuvos Istorijos draugijos narių ir jų bičiulių susirinkimas įvyks balandžio 20 d. A. Rūgys bus 6 val. vak. Paskaita skaitys teisininkas J. Našlūnas tema: "Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas".

× Dailiojo žodžio koncertas ir rašyt. Anatolijui Kairiui už "Draugo" konkurse premijuotą romaną "Po Damoklo kardą" premijos įteikimo iškilmės bus atnešantį sekmadienį, balandžio 23 d., 3 val. p. p. Jaunimo centre. Meninę programą atliks sol. Dana Stankaitytė, jai akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Mecenatams Adai ir Andriui Skučams, gyv. Lake Worth, Fla., negalint atvykti, premijos čekį įteiks ir žodį tars mecenatų įgaliotasis jų draugas kun. dr. Juozas Vaškas.

× "Audra" kviečia. Jaunimas, nuo septynių skyriaus, kurie norėtų dalyvauti Dainų šventėje Toronte, yra kviečiami prisijungti prie jaunų choro "Audros". Repeticijos, vadovaujamos muz. F. Stroliaus, vyks trečiadieniais, 7-8 v. vak., Jaunimo centre.

× Cicero vysk. M. Valančiaus ateitininkų kuopa ruošia pavarario balių ateinantį šeštadienį 7:30 val. vak. parapijos salėje. Jaunimas atliks linksma, aktualiomis perpintą programą.

× Keramikos kursai vyks St. Balzeko Lietuvos kultūros muziejuje nuo gegužės 4 d. Tęsis 6 savaites ketvirtadienį vakarais. Bus jaunių ir vyresniųjų grupės. Dėstys Marija Gaižutienė. Programą remia Illinois Meno taryba.

× Lietuvos Prekybos rūmų susirinkimas įvyko Dariaus ir Girėno salėje balandžio 12 d. Pirmininkavo A. Samoška, sekretoriavo B. Gramont. Pristatė nauji nariai: W. Kissel, W. Kissel, Jr., R. Kissel, A. Jakovitz, V. Uznys, E. Kiaupa, F. Pavilon, H. Kura, ses. Dorothea. Padavė prašymus: M. Kupcikevičienė, A. Modestas, J. Šilimaitis, A. Paulavičius, V. Paukštys, J. Trauskas, R. J. Durbin, H. Čiuplionis, S. Strokas ir B. Matthew. Kalbėjo J. Skeivys, J. Bacevičius, E. Šumanas ir kt.

× Lietuviškų knygų atpildinimų pasinaudodami, įvairių leidinių už didesnę sumą užsisakė: Kazys Gasiūnas (York), Agnė Meiliūnienė (Australija), J. Vidmantas (Elizabeth), Perkūnas Krukonis (Bostonas), K. Valčiaitis (St. Petersburg Beach), Stasys Liepas (Cicero), L. Spuras (Chicago), Teresė Karvelienė (Chicago) ir daugybė kitų mažesnių sumomis. Knygų išpardavimas baigiasi gegužės 1 d.

× Lietuvos Bendruomenės vadovybė Detroite, per savo darbuotoją Joną Urboną, atsiuntė 25 dolerių auką "Draugui" stiprinti. Maloniai dėkojame.

× G. ir R. Petrauskai, St. Charles, Ill., pratęsdami prenumeratą atsiuntė 9 dol. auką. Nuodėdžiai dėkojame.

× Lietuvos Dukterų draugijos namuose 2735 W. 71 St. nars budi kasdien nuo 10 val. ryto iki 7 val. vak. Budėjimo metu galima užsisakyti stalus ir įsigyti bilietus į ruošiamą pavasario balių, kuris bus balandžio 22 d. Jaunimo centre. Namų tel. 925-3211. Kartu galima įsigyti kun. F. Gurecko knygą "Esame nemarūs". (pr.)

× Reikalinga raštininkė — Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago. Skambinti 847-7747. (sk.)

Lyric operos dirigento pavaduotojas Lee Beard Jr., 35 m., penktadienį ras'as negyvas prie lovos savo bute 70 E. Walton, Chicagoje. Su Lyric operos orkestru jis jau yra dirbęs 12 m.

PLĖŠIKAS KRAUTUVĖJE

Trys ginkluoti plėšikai, įėję į A and P maisto krautuvę, 2053 N. Milwaukee, Chicagoje, nuginklavo sargą, suguldė ant grindų buvusius krautuvės žmones, atėmė jų pinigų, brangenybės, net nuo vaiko atėmė 10 centų. Išsinešė 800 dol. iš kasos, 1400 dol. iš krautuvės vedėjo ir nežinia kiek iš kitų žmonių.

UŽSIENIO LAIVAS

Į Chicago Calumet uostą jau atplaukė pirmas užsienio laivas — Jugoslavijos "Makarska".

DAUGIAU KONDOMINIŲ

Chicagoje gausėja kondominių skaičius. Į kondominijas bus paverstas ir Hemingway namas, 1825 N. Lincoln Plaza, 30 aukštų. Turės 280 vienetų.

BĖGIKAS

Naujasis Chicago policijos vadovas James O'Grady kas rytas 5:30 val. bėga dvi mylias šiaurinėje miesto dalyje. Jis taip pat mėgstą tinklinį ir golfą. Dabar jis yra 49 metų amžiaus, geros sveikatos.

LAIVAI

Didžiojo judėjimo valandomis du laivai: Wendella ir Sunliner vežios Chicago upe keleivius tarp Chicago — North Western geolinkelio stoties ir Wrigley rūmų, Chicago centre. Vazna — 50 ct.

GAUDO SUNIS

Spėjama, kad Chicagoje yra apie ketvirtis milijono klaidžiojančių šunų. Meras Blandis įsakė sustiprinti pastangas jiems pašalinti. Paleidžiama kasdien 8 sunkvežimiai jų gaudyti. Pusę jų turi oru šaunamus įtaisus, kurie užtaisys chemikalais, padarantius šunis 15-kai minučių be sąmonės.

× Patikslinimas. Praėjusio šeštadienio kultūriniam priede atspausdinti eilėraščiai yra Marijos Stankuvienės - Saulaitės.

× Stasys Meškauskas, Sioux City, Iowa, atnaujino prenumeratą, užsisakė knygų ir atsiuntė 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× St. Praksas, Toronto, Ont., ir M. Kapočius, Chicago, Ill., parėmė "Draugą" aukomis po 7 dolerius. Ch. August iš Sioux City aukojo 5 dol. Visiems dėkojame.

× Savo lietuviškų knygų rinkinius, pasinaudodami knygų atpildinimo kainomis išpardavimu "Drauge", papildė: V. Paketuris (Chicago), A. Piktūzis (Chicago), V. Trumpa (College Park), Ant. Rizek (Albuquerque), Juozas Vydas, J. Valukonis (Huntington Beach), Jonas Tamulis (Worcester).

Iskeltas ir JC likimas. Teisiškai ir faktiškai jis priklauso lietuviams jėzuitams, bet esant labai mažam jėzuitų prieaugliui, gali iškilti sunkiau sprendžiamas įpėdininkystės klausimas. Iškilo siūlymų sudaryti Jaunimo centro bendrovę visuomeniniais pagrindais.

Vakaronės dalyviai bei organizacijų, kurios naudojasi Jaunimo centru atstovai gyvai reiskėsi diskusijose ir pažadėjo dėti visas pastangas JC išlaikyti. Pirmieji nutarimai: 1. Prie dabartinio Jaunimo centro vadovybės bei jo savininkų sudaryti Pagelbinį komitetą ar Patikėtinį tarybą, įtraukiant į šią instituciją rėmėjus bei aukotojus ir organizacijas, kurios JC naudoja; 2. Daugiau paremti Jaunimo centrą, atsilyginant už teikiamas patalpas bei patarnavimus; 3. Dėti pastangas, kad patalpos būtų daugiau naudojamos ir eilinėmis savaitės dienomis; 4. Organizuoti finansinius vėjus specialioms JC projektams vykdyti, pvz., šal-dymo įrengimus didžiojoje salėje įrengiant.

Reingiantis Sv. Petro par. Kencshoje, Wis., deimantiniam jubiliejui. Iš kairės: stud. J. McGrath, klebonas kun. S. Saplis, mokyklos vedėja ses. Irene Dailys ir kun. J. Zalonis, parapijos asistentas. (plačiau 4 pusl.)

Chicagoje balandžio 8 d. įvykusio Lietuvos tautinių šokių vadovų suvažiavimo dalyviai. 3-ias iš kairės švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis, gen. konsulė J. Daužvardienė, PLB vicepirm. švietimo reikalams J. Kavaliūnas. 1-ji iš dešinės sėdi paskaitininkė Elena Bradūnaitė. Nuotr. P. Maletos

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

JAUNIMO CENTRO RŪPESČIAI

Kiekvieną penktadienį Jaunimo centre ruošiamos idomos ir įvairios vakaronės. Balandžio 14 d. vakaronė buvo skirta paties šeiminko rūpesčiams pasidalyti džiaugsmais, laimėjimais, bet taip pat ir nepritekliais. Šiuo reikalu pranešimus pateikė direktorius kun. A. Saulaitis, buvę direktoriai kun. A. Kezys, J. Borevičius, kun. V. Gutauskas, teisinis patarėjas adv. P. Zumbakis. Diskusijos, kurias sumaniai pravedė Vyt. Kamanas, buvo labai gyvos, kūrybinės. Jose dalyvavo daugiau kaip 20 asmenų iš apie 70 susirinkusių organizacijų ir visuomenės atstovų.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad Jaunimo centras yra išplėtęs gyvą veiklą. Vien tik tai pereinantis 1977 metais jame įvyko 688 įvairūs susirinkimai, 136 vakaronės bei koncertai, 21 kursas, 22 parodos ir daugybė kitų rengimų. Namų metinės pajamos ir išlaidos siekė apie 50,000 dolerių. Į išlaidas nepriklausytas trijų jėzuitų darbas, kurį jie dirba be atlyginimo. Pajamų pozicijoje salų nuoma sudarė 70 proc., mokyklų patalpų nuoma — 10 proc., pajamos iš bealkoholinių gėrimų — 8 proc., aukos — 4 proc., kitos pajamos — 5 proc. Šiuo metu balansas žada būti liudnesnis. Taip per kovo mėnesį gauta 5200 dol. pajamų, o išlaidų buvo padaryta 6900. Infliaciniai reiškiniai, kainų kilimas ir patarnavimų brangumas, energijos (ypač kuro) pabrangimas skaudžiai palietė Jaunimo centrą. Prie to dar prisideda neišmokėtos kai kurios stovybos mokyklos. Pagrindinės patalpos nepilnai išnaudojamos (47 proc.). Jaunimo centras labai mažai naudojamas pirmadieniais — ketvirtadieniais.

Iškeltas ir JC likimas. Teisiškai ir faktiškai jis priklauso lietuviams jėzuitams, bet esant labai mažam jėzuitų prieaugliui, gali iškilti sunkiau sprendžiamas įpėdininkystės klausimas. Iškilo siūlymų sudaryti Jaunimo centro bendrovę visuomeniniais pagrindais.

Vakaronės dalyviai bei organizacijų, kurios naudojasi Jaunimo centru atstovai gyvai reiskėsi diskusijose ir pažadėjo dėti

visas pastangas JC išlaikyti. Pirmieji nutarimai: 1. Prie dabartinio Jaunimo centro vadovybės bei jo savininkų sudaryti Pagelbinį komitetą ar Patikėtinį tarybą, įtraukiant į šią instituciją rėmėjus bei aukotojus ir organizacijas, kurios JC naudoja; 2. Daugiau paremti Jaunimo centrą, atsilyginant už teikiamas patalpas bei patarnavimus; 3. Dėti pastangas, kad patalpos būtų daugiau naudojamos ir eilinėmis savaitės dienomis; 4. Organizuoti finansinius vėjus specialioms JC projektams vykdyti, pvz., šal-dymo įrengimus didžiojoje salėje įrengiant.

Buvo ir daugiau naudingų sumanymų, kuriuos JC vadovai priėmė dėmesin. Susirinkusieji taip pat padėjo liet. jėzuitams už jų atliktus ir atliekamus didelius darbus JC vedant ir išlaikant. (bk)

ILINOJAUS PAJAMŲ MOKESČIAI

Balandžio 17 d. yra paskutinė diena sumokėti federalinius ir Ilinojaus pajamų (income tax) mokesčius be pabaudos. Pavėlavę, be rimtos priežasties, mokesį bauda — nuosimtį už išduotį priklausančius pinigus. Tačiau jei iš išduoties gauti arba jei išduoti nesate skolingi, tai baudos nebūs, nors ir gerokai pavėluotumėte pasiųsti savo pajamų mokesčių pareiškimą. Pabauda uždedama tik išduotį priklausančių pinigų laiku nesumokėjus.

Federaliniai mokesčiai tvarkomi pareiškimais, blankai 1040 ir 1040A, o Ilinojaus blankas IL1040.

Ilinojaus pajamų mokesčių moka Ilinojaus gyventojas 1977 metais turėjęs bendrą — bruto pajamų per 1,019.99, o sulaukęs 65 metų amžiaus — per 2,019.99 dol. Nuo apmokestinamųjų pajamų Ilinojaus išdas gauna 2 1/2 %.

Gi federaliniam išduoti pavienis turi mokėti už pajamas daugiau 2,950 dol., o 65 metų sulaukęs — 3,700 dol. Taigi atleidimas nuo federalinių pajamų mokesčių dar jokiū būdu neatleidžia Ilinojaus gyventoją nuo šios valstijos pajamų mokesčių.

Iš socialinio draudimo gaunami pensijų pinigai į pajamas neįskaitomi. Lietuviai pasižymi įstatymų laikymusi. Jei nesilaiko, tai dažniausia dėl nežinojimo. Todėl pravartu bus kiekvienam pasiklausti Lietuvos Moterų federacijos Chicago klubo ruošiamo ilgamečio VISTA ir Projekto etniniam vyresniesiems surasti (Project Senior Ethnic Find) organizacijų nario Vyt. Alex Račkausko pranešimo Jaunimo centro kavinėje balandžio 30 d. 2 val. p. p.

PAMINĖJO GIMTADIENI

Balandžio 8 d. dail. Barboros Morkūnienės namuose susirinko gražus būrys dailininkės gėr-

IS ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖS

— Kun. Pijus Brazauskas, gyvenęs Oregono valstybėje, pasižymėjęs kaip dailininkas, yra įrašytas į Amerikos auklėtojų ir religinių atstovų leidinį "Who's Who", taip pat pakviestas dalyvauti leidinyje "Personalities of the West and Midwest", kurį leidžia American Biographical institutas. Čia vertinamas jo menas.

— Hot Springs, Ark., radijo valandėlės "Leiskit ir Tėvyne" (Li huanian Broadcasting Spa) 35-toji transliacija balandžio 9 dieną pradėta arija iš Karnavičiaus operos "Gražinos", naujai išleistos solistės Birutės Kėmėkaitės plokštelės "Operų Arijų Rečitalis". Aktoriaus a. a. Leono Barausko prisiminimui perduota jo įkaltėta atrojo veiksmo pabaiga iš baletu "Jūratė ir Kastytis". Tolimesnė programos tema — "Su pavasario vėju" buvo pramoginė šokių muzika, pajavinta Maironio bei Ados Karvelytės pavarariškais poezijos posmais ir A. Gustaičio sa'yra "Pavasario simfonija". Sekanti "Leiskit ir Tėvyne" radijo programa bus girdima balandžio 23 d. 2:30 v. p. p. banga 590 AM per KBHS stoti.

bėjų: dr. Ona Vaškevičiūtė, Jonas ir V. Prunskiai, F. Grasiūtė, jurbarkietė, Jadvyga ir jos vyras Zalagėnai, dail. Magdale-na Birutė ir jos vyras inž. Jonas Stankūnai, dail. P. Kaupas, dail. M. Šileikis, B. Morkūnienės giminės ir daug kitų.

Stankūnai buvo ką tik sugrįžę iš Egipto žemės, "iš namų nevalios". Dail. Stankūnienė papasakojo savo kelionės išpučius Artimuose Rytuose ir Egipte. Buvo Izraelyje ir Jeruzalėje, kur dabar vyksta politinė suirutė. Didelį išpuolį padaręs Egiptas, kai lankė Kairą, Asvano apylinkes, piramides bei senąsias istorines vietas.

Nubijos kampelis atrodė labai skurdus, vaikai prašinėję išmaldos. Dailininkė sako: "Kai po kelionės grįžti namo, tai niekur nėra taip gerai, kaip namie". Dail. Povilas Kaupas, buvęs 69-sios Meno mokyklos direktorius, kurioje buvo "dirbami michelangelai", pabrėžė, kad ši vakarą čia yra dvi tos mokyklos auklėtinės — dailininkės Barбора Morkūnienė ir Magdalena Stankūnienė. Palinkėjo joms kopti aukščia ir aukščia savo profesijoje. Dera pridurti, kad jos lankė ir kitas meno mokyklas.

M. Šileikis dail. B. Morkūnienė palinkėjo dar daug kūrybinių metų. Ji, netekusi vyro, gražiai išauklėjo vaikus, kurie dabar sukūrė savo šeimas ir gyvena kitur, todėl motina turi daugiau laiko kurti. Jos vaikai dažnai motiną aplanko. Viena dukra gyvena Bostone.

Gausios vakariinės metu susirinkusiųjų sugiedota Ilinojaus gėr-

— Dr. Grigas Valančius, Los Angeles, Calif., Velykų šventės praleidęs ligoninėje, grįžo į namus ir toliau gydytojo prižiūrimas, tęsia gydymą namuose. Nepaisydamas savo sveikatos, daug laiko skiria antrosios dalies "Didysis žemaitis" knygos išleidimui.

— Kun. Stanislovas Kulbis, SJ., iš Montrelio, Kanados, Velykų šventės praleido Los Angeles ir buvo sutojęs Sv. Kazimiero klebonijoje. Svečias uoliai talkininkavo vietos kunigams švenčių metu, balandžio 4 d. išvyko namo. Viešėdamas aplankė savo buvusius parapiečius, kurių kun. Kulbis Los Angeles turi nemažą skaičių.

— Violeta Abariūtė baigė Wayne valst. universitetą Detroite ir gavo bakalauro laipsnį iš biologijos. Dabar ji tame pačiame universitete siekia magistro laipsnio iš biznio administracijos. Violeta yra Jaunimo sąjungos Detroito skyriaus pirmininkė ir Jaunimo sąjungos Tarybos narė. Aktyvi skautė, šiemet gavusi skautininkės laipsnį. Nemažai įdėjusi darbo prie žygio Washingtono organizavimo.

OKUP. LIETUVOJE

— Šernų okup. Lietuvos teritorijoje priskaičiuojama apie 14,000. Kadangi jie daro nemažą žalą pamiškių gyventojams, projektuojama jų skaičių sumažinti ligi 10,000.

— Užprojekuota 1978-1979 metais pastatyti 25 paminklus. Beveik visi jie bus skirti komunistų veikėjams.

— Justino Marcinkevičiaus drama "Mindaugas" buvo pastatyta Jerevano dramos teatre, Užkaukazėje. Veikalą režisavo Armenijos teatralas J. Ch. Kazančianas.

— Liet. dailininkų tapybos darbai paroda buvo atidaryta Rygoje, Dailės muziejaus salėje. Dalyvauja 30 dailininkų, tačiau jų kūrinių skaičius nedidelis.

— Didžiausias ažuolynas Lietuvoje yra Vidgirio miške, prie Alytaus. Jis užima 40 hektarų plotą. Ažuolų amžius siekia 100—120 metų, tačiau yra ir tokių, kurie gali turėti 250—300 metų. Greta ažuolyno yra 3,5 ha ploto maumedynas, kurio amžius skaičiuojamas taip pat šimtmečių.

AUSTRALIJOJE

— Baltic News biuletenio naujas numeris jau pasiekė skaitytojus. Biuletenį leidžia speciali sąjunga, įsteigta padėti Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Iš čia ir jos angliškas vardas — HELLIP (Help Estonian, Latvian and Lithuanian Peoples Association). Biuletenį paruošia ir leidžia patys australai, pabaltiečių talkinami. Adresas: HELLIP, P. O. Box 272, Sandy Bay, Tasmania, 7005 — Australia. Paskutiniame numeryje pateikta nemaža medžiagos ir apie Lietuvoje besireiškiantį priešbolševikinį pasipriešinimą.

— Dr. Antanas Stepanas, žinomas Australijos lietuvių visuomenės veikėjas, ketverius metus užsienyje gilines profesines žinias, drauge su savo šeima sugrįžo į Canberą, kur vietos ligoninėje dirba gydytoju — specialisto darbu. Savo mokslinius darbus dr. Stepanas spausdina Australijos medicinos spaudoje. Būdamas J. A. V-bėse, lankėsi ir Chicagoje.

DIDŽ. BRITANUJOJ

— Mirtyš. Halifaxe rastas savo bute miręs Povilas Midveris, gimęs 1922m. Bath mieste; rastas bute miręs Juozas Kleivinis, 58 m.

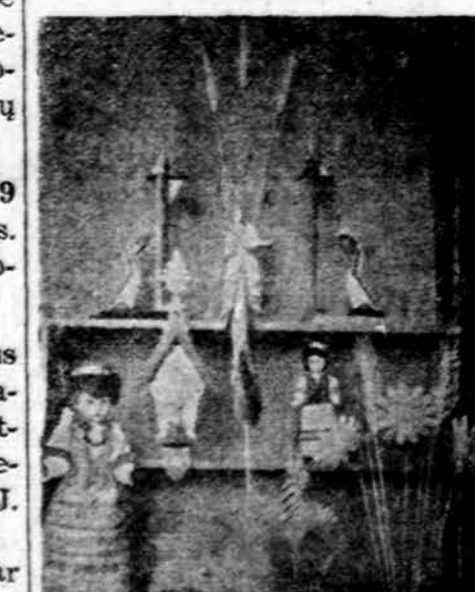
— Anglijos Lietuvių Katalikų bendrijos trimetinis suvažiavimas įvyks gegužės 13 d. Lietuvių židinyje. Prasidės 12 val. trumpomis pamaldomis už tėvyne, per kurias giedos svečias iš Vokietijos sol. Ričardas Daunoras.

— Veiklos Lietuvių klube. Velykų švenčių metu klubą aplankė daug žmonių iš plačios Manchesterio apylinkės. Velykų pirmą dieną M. L. S. klubas savo patalpose surengė šokių ir pravedė margučių ir kepurėlių varžybas. Margučių varžybose I vietą laimėjo O. Virbickaitė, II — A. Kaminskaitė, III — J. Podvoiskis, IV — A. Kutkus. Komisiją sudarė K. Steponėnas, A. Valiukevičius ir A. Gasinūnas. Kepurėlių varžybose I vietą laimėjo J. Jones, II — M. Aukškalnienė. Komisiją sudarė S. Lauravėnas ir P. Virbickas. Visiems laimėtojams L. klubas skyrė premijas.

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel.: 776-3599
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

Liaudies menas ir kiltas "Drauge"

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip ministraciją ir pasiūlymą. Gal

Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasiūlymą. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.